

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndt/22/2018
Identifikačné číslo spisu: 4415010257
Dátum vydania rozhodnutia: 31. júla 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4415010257.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci proti obžalovanému J. G. v konaní o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 15. novembra 2017, sp. zn. 2T/74/2015, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 31. júla 2018 v Bratislave, o návrhu obžalovaného J. G. na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného J. G., vedená na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 4To/17/2018 sa tomuto súdu n e o d n í m a .

O d ô v o d n e n i e

Na Krajskom súde v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“) je pod sp. zn. 4To/17/2018 vedené konanie o odvolaní obžalovaného J. G. proti rozsudku Okresného súdu v Nitre z 15. novembra 2017, sp. zn. 2T/74/2015. Krajský súd v Nitre v predmetnej veci nariadil verejné zasadnutie na 21. jún 2018, na ktorom obžalovaný vzniesol generálnu námietku voči všetkým sudcom Krajského súdu v Nitre s tým, že boli porušené jeho práva. Svoju námietku odôvodnil písomne tým, že JUDr. Zita Matyóová porušuje jeho základné právo na obhajobu, pričom má obavy, že na krajskom súde nebudú v jeho trestnej veci rozhodovať objektívne, nestranne a nezaujato. Týmito skutočnosťami odôvodnil aj návrh na odňatie a prikázanie veci s tým, že na krajskom súde bol už niekoľkokrát súdne trestaný a zastáva názor, že jeho obava z nestrannosti, neobjektívnosti a zaujatosti je opodstatnená, hlavne správaním sudcov proti jeho osobe. Z uvedených dôvodov žiadal, aby jeho trestná vec bola prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa v ktoromkoľvek inom kraji. Krajský súd v Nitre predložil predmetný spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por., o odňatí veci tomuto a jej prikázaní inému krajskému súdu. Krajský súd v Nitre predložil spis spolu s vyjadreniami všetkých sudcov krajského súdu, z ktorých vyplýva, že ani jeden z nich nemá žiadny vzťah k danej veci, ani k obžalovanému. Námietku zaujatosti voči všetkým sudcom dotknutého súdu je potrebné považovať za návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého z dôležitých dôvodov, medzi ktoré sa zaraďuje aj vylúčenie všetkých sudcov daného súdu z rozhodovania, môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Vo vzťahu ku Krajskému súdu v Nitre a ostatným krajským súdom, je takým súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd). Najvyšší súd preskúmal podaný návrh, ako aj príslušný spisový

materiál a dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na odňatie predmetnej veci z jurisdikcie Krajského súdu v Nitre a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa. Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon“. Účelom práva priznaného podľa citovaného ústavného článku, je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci konal sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc vo veci konať a aby konal a rozhodoval sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1 poskytuje každému, a teda aj obvinenému „právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi“. Na rozhodnutie o odňatí veci vecne i miestne príslušnému súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Tr. por. musia vždy existovať dôležité dôvody, ktoré svojím významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej maximy - „práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi“. Medzi také okolnosti patrí aj požiadavka zabezpečenia objektívnosti súdneho konania a spravodlivého rozhodnutia v prípadoch vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu (dôvody vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1 až 3 Tr. por.), prelamujúca ústavný princíp neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi. Najvyšší súd zdôrazňuje, že aj keď zákon nespája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takého rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už spomínaného ústavného princípu, a preto takáto situácia môže nastať len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. ktoré vzbudzuje dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že pomer k prejednávanej veci môže spočívať u sudcu napríklad v tom, že sudca sám, alebo jemu blízka osoba boli poškodení prejednanou trestnou činnosťou, alebo sudca by v trestnej veci mohol vystupovať ako svedok. Pre pomer k osobám, ktorých sa úkon týka, resp. k ich zástupcom a orgánom činným v trestnom konaní bude spravidla vylúčený sudca, ktorý je k týmto osobám predovšetkým v pomere príbuzenskom alebo obdobnom, ale tiež vo vzťahu úzko priateľskom, či naopak nepriateľskom. Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk - a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku. Aj v prípade posudzovania objektívnej nestrannosti platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú, teda aj pri posudzovaní tzv. javovej stránky nestrannosti sudcu je podstatnou reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že sudca disponuje určitým - nie nezaujatým - vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom. Objektívnu nestrannosť pritom nemožno chápať tak, že by snád čokoľvek, čo môže vrhnúť hoci len tiež pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučovalo ako zaujatého. Preto aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva treba pristupovať k posudzovaniu tejto otázky realisticky a vyžadovať, aby sa obava z absencie nestrannosti sudcu zakladal a na konkrétnych, preukázateľných a dostatočne závažných skutočnostiach. Vychádzajúc z vyššie uvedeného najvyšší súd považoval za rozhodujúce, že z vyjadrení sudcov Krajského súdu v Nitre vyplýva, že sa necítia byť vo veci zaujatí. Všeobecné konštatovania neobjektívnosti, nestrannosti a zaujatosti sudcov Krajského súdu v Nitre nebolo ničím konkrétnym preukázané a potvrdené. Je teda zrejmé, že uvedené nie je spôsobilým dôkazom opaku nestrannosti sudcov, a teda ani nespĺňa kritéria dôležitého dôvodu na odňatie veci sudcom Krajského súdu v Nitre, práve naopak evokuje dojem obštrukčnosti v snahe dosiahnuť oddialenie meritórneho rozhodnutia. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky na tzv. delegovanie veci inému súdu toho istého druhu a stupňa v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por., nakoľko nie je daný žiadny dôležitý dôvod predpokladaný týmto zákonným ustanovením, v dôsledku ktorého by mohlo byť ohrozené nestranné a zákonné prejednanie uvedenej trestnej veci.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.